

DE SMÅ BØRNS BORNHOLM

- kommunens rolle og handlemuligheder
når de mindste børns skal trives, lære
og udvikle sig

**Ansøgning til Egmont Fonden
1-årigt forprojekt**

Indhold

Resume - Vi vil løfte småbørnsområdet	4
Baggrund, vision og formål	5
Forprojektet.....	6
Mål og effekter ved projektets afslutning i 2027	7
Hvorfor Bornholm?	8
Målgruppe	9
Børneperspektiver	10
Fuldskalaprojektets faser og indhold	11
Forprojektets mål og metode	12
Forprojektets faser og indhold	15
A: Avanceret målgruppeanalyse af børne- og familiedata	15
B. Kortlægning af forskning og praksis	16
C: Borgerinddragelse og samskabelse	17
Innovationsfase.....	18
Kommunikationsstrategi	20
Tids- og milepælsplan	21
Organisering	22
Om ansøgeren	23
Budget for forprojekt	24
Budgetoverslag for fuldskalaprojekt.....	25

Resume - Vi vil løfte småbørnsområdet

Bornholms Regionskommune har længe ønsket at løfte indsatsen på småbørnsområdet for at sikre, at alle øens børn får de bedste muligheder for at kunne udvikle sit fulde potentiale og klare sig godt resten af livet.

Med DE SMÅ BØRNS BORNHOLM er det vores mål at understøtte børneliv med særlig fokus på de første 1000 dage af børns liv, da vi ved at denne periode er mest afgørende for børns videre muligheder for at trives, lære og udvikle sig. Vi ønsker at give alle børn et solidt fundament til at kunne stå imod de udfordringer, som livet byder. Øens demografiske sammensætning gør, at der er et særligt behov for at sætte fokus på, hvordan de bornholmske børn og familier understøttes bedst muligt.

Regionskommunen lægger derfor op til at gennemføre et ambitiøst otteårigt udviklingsprojekt, hvor vi vil afprøve forskellige metoder, som kan understøtte forældrekompetencer, styrke det faglige niveau og udvikle kvaliteten af dagtilbuddene som læringsmiljøer og ikke mindst bringe civilsamfundet i spil som en betydningsfuld ressource omkring børn og deres familier.

Vi søger i første omgang Egmont Fonden om støtte til at gennemføre et et-årigt forprojekt i samarbejde med vores partnere (Danmarks Evalueringsinstitut, Socialt Udviklingscenter SUS og SAS Institute). I forprojektet vil vi undersøge mulighederne og lægge rammerne til et ambitiøst otteårigt forløb.

Baggrund, vision og formål

Grundige undersøgelser¹ og en særlig demografisk sammensætning peger desværre på, at børn på Bornholm hyppigere vokser op med en sårbar familiebaggrund sammenlignet med børn i Danmark som helhed. Vi ved bl.a. fra ”Heckmann-kurven”, at målrettede indsatser i de første år af børns liv har afgørende betydning for de muligheder børnene har videre i livet, og vi ønsker med dette ambitiøse og længerevarende projekt at afprøve forskellige metoder til at give børnene og deres familier en særlig fokuseret støtte i de tidlige år med henblik på at give børnene det bedste videre afsæt.

DE SMÅ BØRNS BORNHOLM skal bidrage til at give alle børn på øen de bedst mulige livschancer. Projektets omdrejningspunkt er de steder, hvor børn færdes; i hjemmet, i dagtilbuddene og i civilsamfundet. Projektet skal bidrage til at styrke børnenes tidlige muligheder for læring, udvikling og trivsel ved at undersøge, udvikle, afprøve og evaluere metoder og indsatser, som er målrettet de første 1000 dage af et barns liv.

Projektets deltagere er de mange fagpersoner, der professionelt medvirker til at understøtte kommunens mindste børn og deres familier. Vi vil give de mindste børn et trygt børneliv, hvor de allerede fra starten på livet får de bedste muligheder for at trives, lære og udvikle sig.

I regi af Småbørnsalliancen fremhæves det ofte, at vi forskningsmæssigt nu ved tilstrækkeligt om, hvad små børn behøver i de første 1000 dage af deres liv. De senere års omfattende skandinavisk og engelsk forskning peger tillige på, hvad der er vigtigt for at understøtte et godt børneliv, hvad der bør sættes særligt fokus på, og hvordan ressourcerne med fordel bør prioriteres for at få det største udbytte af investeringen.

Danmark adskiller sig fra andre lande ved, at stort set alle børn går i dagtilbud, og vi ved at en målrettet indsats i dagtilbud af høj kvalitet medvirker til at give alle børn mere lige muligheder i livet uanset hjemlig baggrund. Danske kommuner har i større omfang brug for udvikling af metoder, som specifikt bygger på de muligheder, det giver, at så stor en andel af de mindste børn er tilknyttet dagtilbud, og dermed omgivet af kompetente fagpersoner med stor pædagogisk viden og med samtidig mulighed for at trække på yderligere spidskompetencer efter behov (f.eks. ergoterapeut, sundhedsplejerske, psykolog). Samlet medvirker det til at give et vigtigt grundlag for at sikre alle børn det bedst mulige afsæt videre i livet.

I et større perspektiv ønsker vi derfor, at det samlede otteårige fuldskala projekt vil kunne vise vejen for andre kommuner. Vi ønsker at nå frem til et evidensbaseret grundlag og afsæt for, hvordan kommuner i Danmark bedst udfylder deres rolle i forhold til at sikre et børneliv, der er præget af tryghed og positiv udvikling. I forlængelse af dette vil vi udnytte de særlige, gode vilkår danske dagtilbud har til at sikre en tidlig og effektiv indsats både i forhold til at understøtte hjemmemiljøet, forældrekompetencerne og styrke kvaliteten af dagtilbuddene som et særligt betydningsfuldt trivsels- og læringsmiljø for de mindste børn. Ønsket er ligeledes at bringe civilsamfundet i spil som en vigtig ressource omkring børn og deres familier².

Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 -

² SmåbørnsAlliancen, ”Forældrekompetencer og hjemmet som læringsmiljø” og ”Dagtilbuds rolle i børns læring”.

Forprojektet

Projektpartnerne Bornholms Regionskommune, Socialt Udviklingscenter SUS, SAS Institute og Danmarks Evalueringsinstitut ansøger indledningsvis Egmont Fonden om medfinansiering til et et-årigt forprojekt med opstart i august 2018.

I forprojektet skal vi udvælge metoder og fastlægge indsatser, som skal prototypetestes ud fra viden om, hvad der bedst muligt tilgodeser målet med at forbedre alle børns livschancer. Ligesom der skal kigge nærmere på, hvordan en praktisk implementering er mulig i Bornholms Regionskommune.

Derved sikres det bedst mulige afsæt for udvikling, afprøvning og evaluering af metoder og indsatser i fuld skala på Bornholm - samt efterfølgende en ambition om at skalere og overføre erfaringerne til andre danske kommuner.

Mål og effekter ved projektets afslutning i 2027

Mål for børnene på Bornholm
Vi skal lykkes med at løfte og flytte børn på Bornholm, som har brug for støtte i de tidlige år for at komme bedst muligt fra start.
Projektets effekt for børn på Bornholm – og derfor på længere sigt for det bornholmske samfund – forventer vi at kunne påvise ved fx at måle på følgende indikatorer for børneårgangene 2019-21:
<ol style="list-style-type: none">1. Fald i behov for indsatser på baggrund af screeninger for efterfødselsreaktioner, ADBB-målinger og tilsvarende i barnets første leveår.2. Fald i antal bekymringer (målt gennem eksempelvis Hjernen og Hjertet) vedr. børn i begyndende mistrivsel i 1-6 års-alderen.3. Bedre screeningsresultater - fx sprog, motorik og fysisk sundhed - ved screening af alle børn i 3, 4 og 5 års alderen.4. Stigning i antal børn, som vurderes skoleparate i året for forventet skolestart og dermed et fald i antal børn, som får udsat skolestart.5. Stigning i antal børn, som af lærere og pædagoger vurderes at have klaret sig godt igennem indskolingsårene.6. Bornholmske børn i 3. klasse er mindst på niveau med landsgennemsnittet i forhold til målene om at mindst 80 % af børnene skal være gode til at læse og regne i de nationale tests.³7. Øget repræsentation i 0-6 årige børns deltagelse i idræts- og kulturtilbud.8. Øget repræsentation i forældre blandt 0-6 årige børns deltagelse i mødregrupper og forældremøder samt familiearrangementer arrangeret på tværs af kommune og civilsamfund.
Mål for danske kommuners rolle og handlemuligheder
Vi skal levere et centralt, evidensbaseret grundlag og afsæt til, hvordan kommuner i Danmark bedst kan udfylde deres rolle i de første 1000 dage af børns liv for at sikre gode børneliv, hvor børnene fra de er små gives lige mulighed for at trives, lære og udvikle sig, selvom de ikke kommer til verden med de samme chancer.
Følgende mål skal understøtte, at projektet sikrer viden om, hvilke metoder og indsatser, der virker, når danske kommuner skal levere støtte til børn i de første 1000 dage:
<ol style="list-style-type: none">1. Indsatserne er gennemført i fuld skala i Bornholms Regionskommune over en årrække2. Alle metoder og indsatser i regi af projektet er evalueret enten kvalitativt eller kvantitativt3. Der er afholdt fagkonferencer samt publiceret artikler og materiale målrettet kommunale praktikere med afsæt i projektets fokus, indsatser og resultater.4. Udvalgte metoder og indsatser fra Bornholm er kvalificeret sammen med andre kommuner og delvis igangsat i andre kommuner.
Vi vil nå alle ovenstående mål ved at undersøge, udvikle, afprøve og evaluere metoder og indsatser inden for tre tematiske fokusområder centrale for de første 1000 dage af et barns liv:
<ol style="list-style-type: none">1. Understøtte forældrekompetencer2. Styrke dagtilbuddene som læringsmiljøer omkring alle børn3. Bringe civilsamfundet i spil som en ressource omkring børn og deres familier

³ [Undervisningsministeriet, Tre nationale mål er vedtaget for folkeskolens udvikling](#)

Hvorfor Bornholm?

Som tidligere skrevet vokser børn på Bornholm hyppigere op med en sårbar familiebaggrund, sammenlignet med børn i Danmark som helhed. De har dermed en øget risiko for at komme dårligt fra start, hvad angår læring og livsduelighed.

Trods en støt stigende tilflytning siden 2012 falder befolkningstallet og arbejdsstyrken fortsat på øen på grund af flere ældre end yngre. I et langsigtet perspektiv har Bornholm derfor som samfund stort behov for, at alle børn kommer godt fra start, så de kan klare sig godt i skolen og siden få en uddannelse og et job og tage aktivt del i samfundet.

”Vi vil gerne derhen, hvor vi fundamentalt kan bryde nogle mønstre. I dag har vi oplevelsen af, at vi på Bornholm reproduceres os selv med hensyn til socialsager. Vi bruger mange penge på socialt udsatte i en fattig kommune. Det vil vi gerne holde op med at gøre, men hvad skal der til?”

Winni Grosbøll, Borgmester, Bornholms Regionskommune.

Små børns trivsel og udvikling har både faglig og politisk bevågenhed på Bornholm. Tidlig indsats har de sidste to valgperioder været blandt målene for det langsigtede strategiske arbejde i regionskommunen.

Bornholm er et interessant sted at gennemføre et løft af alle småbørn. Dels grundet de særlige udfordringer hos børnefamilierne – dels grundet øens naturlige afgrænsning og tætte lokalsamfund.

Et politisk fokusområde på det børnesociale område på Bornholm har været andelen af børn med en socialsag. Ca. 10 % af alle børn på Bornholm har en socialsag - på landsplan er tallet ca. 5 %.

I forhold til den nationale målsætning om, at 80 % af eleverne skal være gode læsere målt i de nationale test, ligger de bornholmske elever i gennemsnit under både målsætningen og landsgennemsnittet. Ligeledes viser tallene for matematik, at gennemsnittet af elevernes resultater ligger under både målsætning og landsgennemsnittet.

Et langsigtet samfundsøkonomisk mål for fokus på trivsel, læring og udvikling i de tidlige børneår vil være, at de bornholmske skoler præsterer mere ensartet målt i forhold til børnenes resultater ved afgangseksamen, hvor der samtidig tages højde for sociale baggrundskriterier. Til eksempel lå de bornholmske elevers karaktergennemsnit til folkeskolens afgangsprøve på 6,4 mod et landsgennemsnit på 6,9 ved afgangsprøverne efter skoleåret 2016/2017⁴. Men der er markante forskelle mellem de bornholmske skolars resultater, og det er væsentligt at de gode erfaringer fra nogle skoler udbredes til alle de bornholmske skoler.

⁴ Tal for din folkeskole – KL's nøgletal for folkeskoleområdet, marts 2018

Målgruppe

Fuldskalaprojektet DE SMÅ BØRNS BORNHOLM har hele årgange af børn på Bornholm og deres familier som målgruppe, hvor der sættes fokus på at løfte kvaliteten af de samlede indsatser fra de mange forskellige fagprofessionelle, som børnene og familierne er i kontakt med gennem livet. Alle småbørnsfamilier på Bornholm vil derfor i projektperioden komme til at mærke et øget fokus på det gode børneliv.

Målgruppen tæller mellem 250-300 børn pr. årgang. Der fødes omkring 250-275 børn på Bornholm hvert år, og årgangene vokser gradvist pga. tilflytning af børnefamilier.

Bredt spor	Størsteparten af børnene og deres familie vil i mindre grad blive berørt af projektet.
Smalt spor	En række specifikke indsatser vil naturligt blive målrettet en mindre målgruppe bestående af særligt sårbare børn og deres familier.

Hele årgange som målgruppe er valgt, fordi forældrekompetencer også kan være utilstrækkelig i familier, som ikke kan kendetegnes ved at være socialt udsatte, og som i første omgang vil ”flyve under radaren” hos selv garvede fagfolk. Forskning og undersøgelser viser tillige, at kvaliteten af samspillet mellem de fagprofessionelle, børnene og deres forældre har afgørende betydning for de udviklingsmuligheder børnene får, og hvor der samlet er behov for at sætte fokus på børns generelle trivsel, læring, motorik, udtryksmuligheder og sociale relationer.

Dertil er det med dagtilbudsreformen fra 2018 et nationalt politisk fokus at arbejde med at styrke dagtilbuddene som højkvalitets trivsels- og læringsmiljøer for alle børn – både i et bredt perspektiv og med fokus på børn og familier i udsatte positioner.

Endelig lægger også projektets fokus på at bringe civilsamfundet i spil som en ressource omkring børn og deres familier op til at involvere bornholmske børnefamilier i bred forstand ud fra en ambition om at mobilisere ressourcer bredt på tværs af familiære og sociale skel.

Børneperspektiver

I DE SMÅ BØRNS BORNHOLM er de alleryngste bornholmere de vigtigste deltagere. Vi giver i projektet børnene stemme, både når formål og sigte afdækkes, når indsatserne udvikles og implementeres og endelig i evalueringerne. Vi kommer til at inviterer børnene til at udtrykke sig om deres oplevelser af hverdagen i de bornholmske dagtilbud, og om hvordan det er at være barn på Bornholm. Ved at lære af børnenes perspektiver og forbedre praksis på den baggrund, understøtter vi ikke kun børns ret til indflydelse på eget liv. Vi kan også træffe kloge beslutninger, fordi vi gennem børnene får adgang til perspektiver og indsigter, vi ellers ikke havde mulighed for at få.

”Når man skal lytte til børn, kræver det, at man faktisk er stille og hører, hvad de siger” Ingrid Pramling, Professor på Gøteborg Universitet.

Vi vil inddrage børnenes stemmer gennem brug af 7 metoder udviklet af EVA⁵. Formålet vil være at give børnene mulighed for at udtrykke sig om deres oplevelse af hverdagen derhjemme og i dagtilbud:

1. Rundvisning med barnet som guide
2. Rolleleg
3. Registrering af barnets brug af rum
4. Skattekasse
5. Kreative projekter
6. Interview med betydningsfulde personer
7. Fotobog

Større børn kan kommunikere med ord. Mindre kan pege og udtrykke sig med mimik og gestik. Vi vil ikke blot spørge børnene om, hvad de mener, men være nysgerrig på at forstå og lære af det, børnene ser ud til at opleve og ville. Børn har mange andre udtryksformer end det verbale sprog – det kræver at de er omgivet af dygtige fagpersoner, som er nysgerrige på at aflæse, hvad det er børnene udtrykker i og om deres hverdag. På den måde vil vi i projektet også få børneperspektivet med i forhold til de børn, som endnu ikke har udviklet et verbalt sprog eller ikke evner at anvende sproget som grundlæggende udtryksform.

⁵ EVA TEMA #11 FORSKNING OG NY VIDEN OM DAGTILBUD - BØRNEPERSPEKTIVER

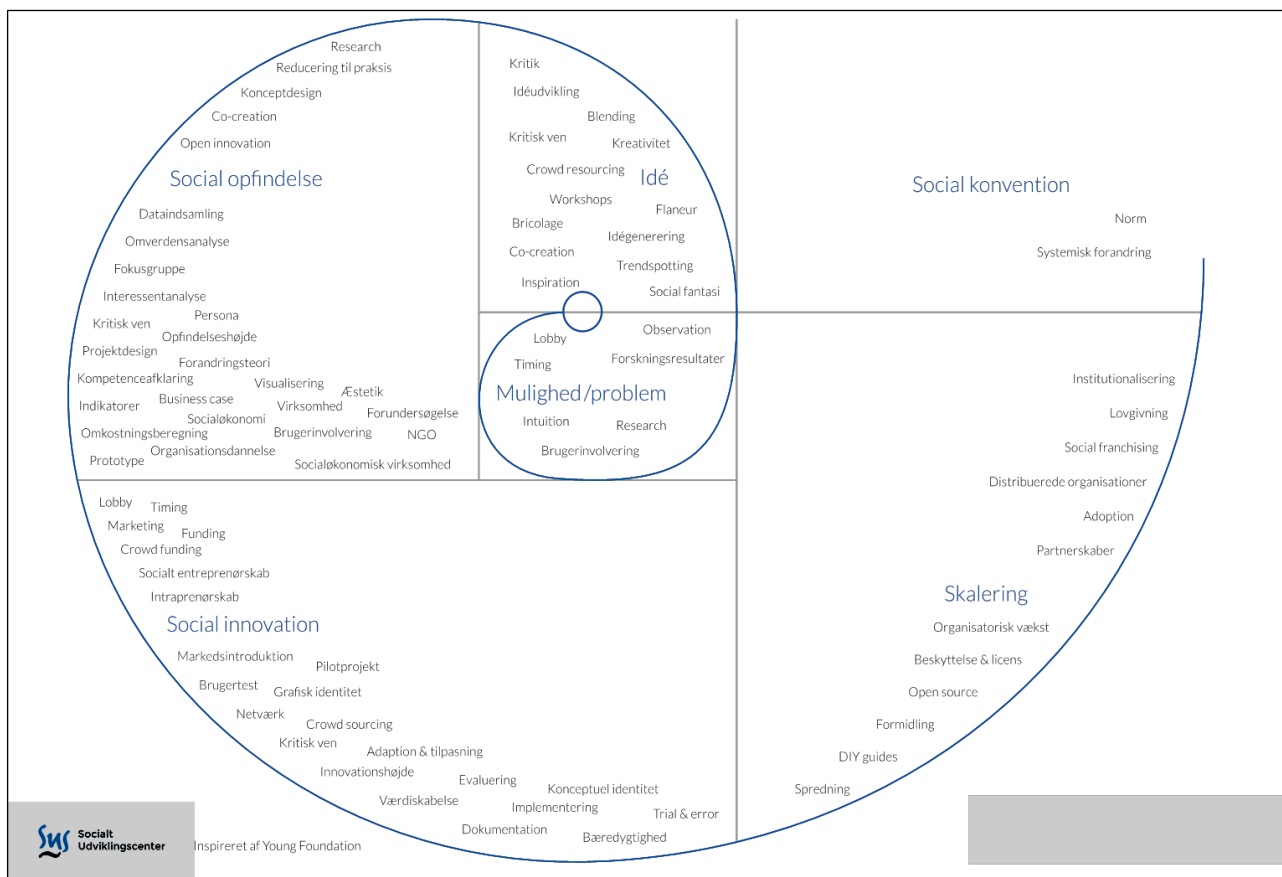
Fuldskalaprojektets faser og indhold

Forprojekt og fuldskalaprojekt består til sammen af fem overordnede faser, hvoraf to ligger i forprojektet og tre ligger i fuldskalaprojektet. Opdelingen af og tidsrammen for de enkelte faser, er illustreret i progressionsmodellen nedenfor:

Forprojektet indeholder to overordnede faser:
En udforskningsfase, hvor karakteristika i forhold til målgruppen for projektet samt de væsentligste problemfelter i forhold til emnet bliver kortlagt, hvor eksisterende arbejdsgange og indsatser i Bornholms Regionskommune bliver analyseret, hvor børn og forældre i udvalgte del-målgrupper bliver inddraget, og hvor særlige udviklingsområder- og potentialer defineres i samarbejde med ledere, medarbejdere og eksterne aktører.
En udviklingsfase til at definere fuldskalaprojektets indhold og design samt udføre prototypetest. Det er i denne fase af projektet, at nye løsningsforslag i forhold til at styrke børns tidlige muligheder for læring og livsduelighed udvikles, samskæbes, skitseres og herefter testes i prototypeformat. Samskæbelsen består i at inddrage borgere, medarbejdere og civilsamfundsaktører allerede i den undersøgende del af projektførløbet, udbrede denne viden med henblik på feedback og dernæst videreføre erfaringerne i de efterfølgende prototypetest. I slutningen af projektfasen fastlægges evalueringsdesignet og der udarbejdes og indsendes ansøgning om fuldskalaprojekt.
Fuldskalaprojektet følger derefter med tre faser:
En fase til pilotafprøvning, devaluering og justering af konkrete metoder og indsatser, som skal igangsættes med henblik på at styrke børns tidlige muligheder for at trives, lære og udvikle sig.
Projektets hovedfase med systematisk og kontinuerlig gennemførelse, monitorering, afrapportering og evaluering af en række færdigudviklede indsatser og forløb målrettet de første 1000 dage af et barns liv med det formål at styrke alle børns muligheder for at trives, lære og udvikle sig.
En fase til samlet effektevaluering samt implementering og skalering af indsatser og forløb.

Samlet set afspejler de fem faser en typisk innovationsproces fra først udforskning af et givent problem- og mulighedsfelt til udvikling, afprøvning, udbredelse og til sidst accept af nye tilgange, tilbud og indsatser. Nedenstående model, Sneglen, illustrerer de typiske trin i en sådan proces.

Figur 1 Sneglen - en innovationsmodel. Udviklet af Socialt Udviklingscenter SUS inspireret af Young Foundation

I nærværende projekt vil forprojektet dække over innovationsmodellens problem-, idé- og opfindelsesfase, mens fuldskalaprojektet matcher den sociale innovations- og skaleringsfase. Målsætningen er, at fuldskalaprojektet og de nye indsatser og tilgange, der afprøves, bidrager til forandringer på systemisk niveau først på Bornholm og på sigt konventionaliseres som en bredt accepteret udvikling og forbedring af den kommunale indsats på småbørnsområdet nationalt set.

Forprojektets mål og metode

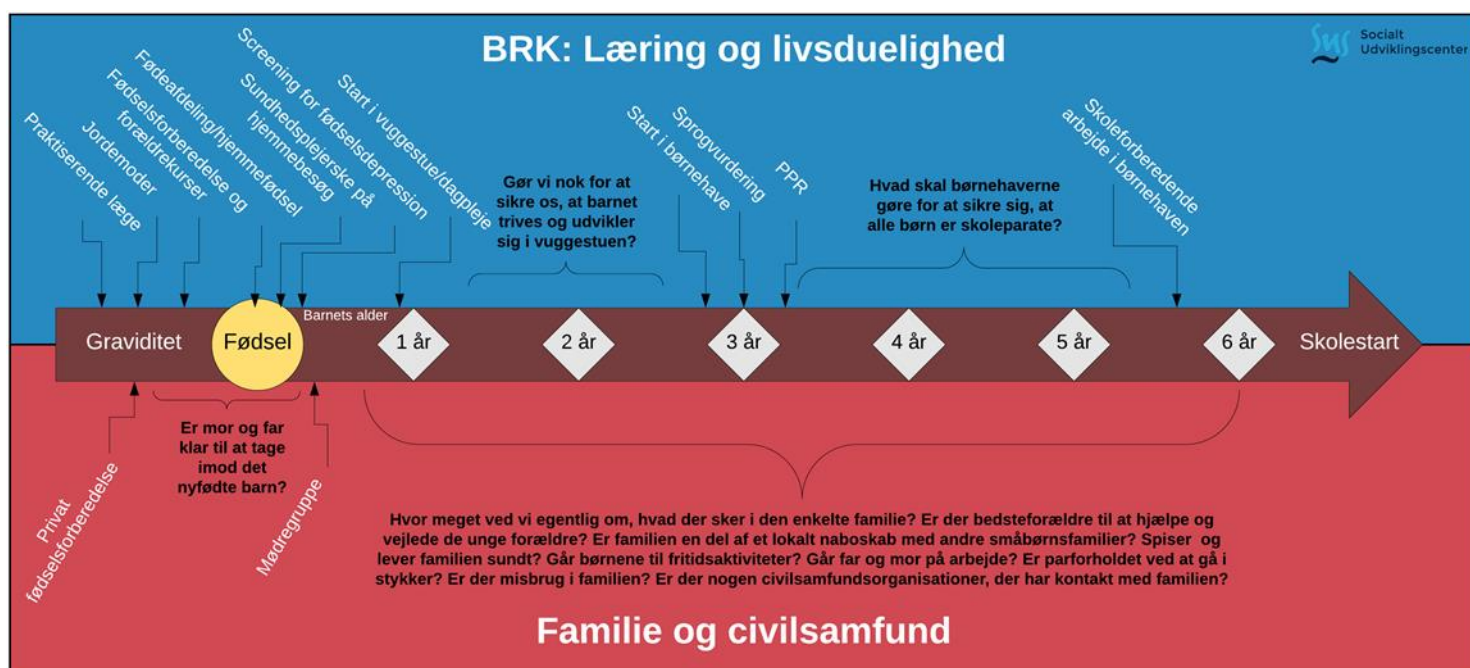
Ved afslutning af forprojektet i sommeren 2019 skal det være tydeligt, hvilke problemer, der skal rettes særligt fokus på, hvilke nye tilbud og indsatser, der skal pilotafprøves, og hvilke forandringer disse initiativer forventes at bidrage til. Forprojektet skal således udforske problemer og løsningsmuligheder med øje for de overordnede visioner for projektet som helhed.

I det følgende skitseres de metodiske og processuelle greb, vi samlet set vil benytte til at indfri dette formål.

Konceptualisering: visioner og tematiske nedslagspunkter

Første skridt i forprojektet, som er påbegyndt allerede i ansøgningsprocessen, er at få formuleret en samlet vision for hele projektet. Den overordnede vision er at give børn mere lige muligheder for udvikling, trivsel og læring. Samtidig er der brug for at formulere en folkelig vision, der rækker ud til og engagerer borgere og familier på Bornholm, ligesom der er brug for at udvælge en række faglige og tematiske nedslagspunkter, som fungerer som indholdsmæssige pejlemærker for de fagprofessionelle i Bornholms Regionskommune, der skal arbejde med projektet – og de analyser og aktiviteter, der skal finde sted.

Tidslinjen nedenfor illustrerer, hvilke tilbud og indsatser en typisk børnefamilie på Bornholm møder i løbet af et barns første 6 leveår. Formålet med tidslinjen er at skabe et visuelt overblik over, hvornår de bornholmske familier i stor udstrækning er og særligt ikke er i berøring med offentligt baserede tilbud.

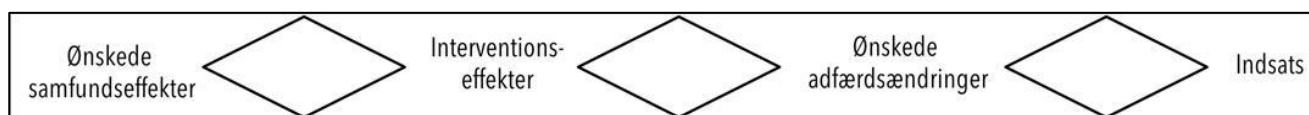

Figur 2 Tidslinje - tilbud og indsatser til en børnefamilie i barnets første 6 leveår

Gennem udfoldelse og faglig kvalificering vil tidslinjen undervejs i forprojektet blive anvendt til at udpege, hvilke perioder eller arenaer i de små børns liv (fx hjemmene, dagtilbuddene eller lokalsamfundene), som vi ved for lidt om i dag, og som derfor er særligt vigtige at få undersøgt nærmere og understøttet yderligere med kompetenceudvikling og målrettede sammenhængende indsatser.

Operationalisering: fra vision til handling

Efter først at have kvalificeret visionen for projektet og derefter udvalgt en række centrale faglige og tematiske spor, vil der være behov for yderligere operationalisering ift. at skitsere en hypotetisk sammenhæng mellem de samfundseffekter og interventionseffekter, man ønsker at opnå som følge af projektet – og de adfærdsændringer og indsatser, der er en forudsætning for, at dette kan lade sig gøre. Nedenstående model er en simpel illustration af dette.

Som et tænkt eksempel i denne sammenhæng kunne en ønsket samfundseffekt i dette projekt være øget læringsparathed hos børn, der starter i folkeskole. I det tilfælde kunne en ønsket interventionseffekt være, at overgangen mellem børnehave og folkeskole blev styrket, sådan at børn i deres sidste tid i børnehave i højere grad end i dag forberedes på den kommende skolestart, med alt hvad dette indebærer. En sådan interventionseffekt kalder på en række adfærdsændringer blandt børn, forældre, pædagoger og lærere: Pædagogerne skal se det som en væsentlig del af deres pædagogiske opgave at gøre børnene læringsparate; lærerne skal samtidig se det som en væsentlig del af deres opgave at møde børnene, hvor de er og have forståelse for den daginstitution og de opvækstvilkår, som det enkelte barn kommer fra og tage højde for eventuelle støttebehov; forældre skal være opmærksomme på, hvad skiftet fra børnehave til skole indebærer for barnet selv og alle andre i familien; og børnene skal i sidste ende forberedes på de forandringer, der er i vente, så de føler sig trygge ved og parat til skolestart og glæder sig til første skoledag. Når de ønskede effekter først er kortlagt, bliver opgaven at få udviklet en eller flere indsatser, der kan bidrage til at skabe de ønskede forandringer – og i dette tilfælde give børn de bedste forudsætninger for en god overgang fra børnehave til skole.

Ovenstående eksempel er udelukkende beskrevet her for at anskueliggøre, hvordan en proces til at indsnævre et bestemt problemfelt kunne se ud. Mange pædagoger oplever formentlig, at de allerede er meget opmærksomme på at forberede de ældste børn på overgangen til skole, ligesom mange lærere vil hævde, at de møder børnene, der hvor de er, når de starter i skole. Men fremgangsmåden vil kunne bruges i andre sammenhænge til at operationalisere og udfolde et hvilket som helst andet fagligt eller tematisk fokusområde, når det eksempelvis er blevet udpeget gennem en kortlægning af den, der er illustreret i tidslinjen på forrige side.

Konkretisering: samskabelse og udvikling af indsatser

Det sidste led i ovenstående proces er selvsagt at finde frem til, hvilke metoder og indsatser, der kan være med til at skabe de ønskede forandringer for børnene og deres familier.

Forprojektets faser og indhold

Rent operationelt består forprojektet af delanalyserne A, B og C samt en innovationsfase. De tre delanalyser gennemføres sideløbende i forprojektets første halvår, og bidrager til først at udforske de væsentligste problemer og dernæst udvikle nye og tilpassede løsninger til dem. Forprojektets forskellige delanalyser bindes sammen af en tværgående projektorganisation, og hele forprojektet igangsættes med en kickstartevent for alle centrale aktører. Forprojektets tidsplan og organisering kan ses på hhv. side 21 og 22.

Analysernes forskellighed imødekommer behovet for dels at afdække sammenhænge og forstå målgruppens problemer (A), dels at indsamle faglig inspiration (B), og endelig for at inddrage såvel fagprofessionelle, borgere og civilsamfunds oplevelser og perspektiver på udfordringerne (C). Til slut kortlægges mulighedsrum for forandring og løsningsforslag i en kommunal kontekst og der gennemføres prototypetest og fastlægges evalueringsdesign som afsæt for udarbejdelse af ansøgning om fuldskalaprojekt (innovationsfasen).

A: Avanceret målgruppeanalyse af børne- og familiedata

Afsættet for denne delanalyse er en viden om, at der i en kommunal kontekst registreres og noteres uendelig mange oplysninger om de enkelte børn og deres familier, men det har ikke hidtil været muligt at bringe alle disse data samlet i anvendelse i bestræbelserne på at udvikle løsninger til målgrupperne.

Erfaringen fra andre områder viser, at avanceret dataanalyse giver nye, værdifulde indsigter. Der er rigtigt mange faktorer, der har indvirkning på små børns liv og deres muligheder for at udvikle sig. Skal vi som samfund lykkes med at tage fat på helt grundlæggende problemer, som udsatte børn og familier kæmper med i de tidligste børneår, er der behov for større viden om:

- hvilke faktorer der har størst betydning for vores indsatser over for børn i udsatte positioner,
- hvordan afgørende faktorer i virkeligheden hænger sammen i hver enkelt sag
- hvordan de fagprofessionelle møder og definerer børnene
- hvordan vi bedst iværksætter forbedringstiltag
- og i hvilken rækkefølge, der på lang sigt sikres den rette progression.

Ved at gennemføre avanceret dataanalyse af så mange datakilder som muligt fra en række centrale fagsystemer, hvori data om børn og deres familier registreres, har analysen til formål at bringe et langt mere detaljeret vidensgrundlag i spil end hidtil som afsæt for kommunens indsats for at give alle børn den bedste mulige start på livet.

Dataanalysen gennemføres i lighed med de øvrige delanalyser af et konsulentteam for denne delanalyse. Teamet består af børnefaglige og tekniske medarbejdere fra BRK, teknikere fra SAS Institute samt forprojektets projektleder - se projektets organisering på side 22.

Den avancerede målgruppeanalyse af børne- og familiedata gennemføres i følgende trin:

1. Dataanalysens konsulentteam udvælger de mest centrale kommunale fagsystemer, som rummer børne- og familiedata. Systemerne udvælges ud fra et holistisk blik på barnets liv, for at inddrage så mange aspekter som overhovedet muligt, herunder personlige karakteristika, familieforhold, socioøkonomi, kulturgeografi, generationsforløb m.m.
2. De børnefaglige medarbejdere, som kender og bruger systemerne præciserer, hvilke data, som ligger i disse systemer.
3. Tekniske medarbejdere fra BRK og SAS institute sørger for de nødvendige datatræk fra systemerne. I praksis får medarbejdere fra SAS Institute adgang til BRK's fagsystemer bag om kommunens firewall. Alle data behandles fortroligt og indgår i anonymiseret form i projektet. Der indgås forlods en databehandleraftale BRK og SAS Institute imellem for at håndtere både juridiske og tekniske aspekter relateret til dataudlevering og datahåndtering.
4. Teknikere og analytikere fra SAS Institute analyserer data og afrapporterer resultaterne.

Resultater og viden fra dataanalysen videreføres i regi af projektgruppen som vidensfundament for analyse C og forprojektets tværgående innovationsfase. Konklusioner og ny viden, som delanalysen leder frem til, formidles også bredt til fagpersoner og andre interessenter fx i regi af Småbørnsalliancen i form af artikel, synspunkt eller debatindlæg på konference eller møde.

B. Kortlægning af forskning og praksis

Denne analysefase rummer to elementer, nemlig et systematisk litteraturstudie og opfølgende interview med centrale danske og udenlandske aktører. Formålet med kortlægningen er, at man med udgangspunkt i solid viden fra dansk og international litteratur har afsæt for identificering af specifikke målrettede indsatser og tilgange, samt organisering og implementering af disse i praksis.

Der vil blive udarbejdet et litteraturstudie med henblik på at kunne kortlægge viden og forskning om målrettede indsatser i hjemmet, i dagtilbud og i civilsamfundet som styrker 0-3-årige børns muligheder for læring og livsduelighed. Litteraturstudiet har til formål at kunne pege på kendte indsatser, der på de pågældende fokusområder har vist sig at bidrage positivt til børns udvikling, læring og trivsel. Der vil blive søgt i såvel internationale som nordiske databaser suppleret med håndøgninger blandt centrale vidensproducenter. I det omfang, der identificeres lovende indsatser, som ikke er fyldestgørende beskrevet i litteraturen, vil der så vidt muligt blive gennemført opfølgende interview, så vi opnår en solid indsigt i organisering, metoder og udfordringer.

På baggrund af litteratursøgningen og de opfølgende interview udarbejdes et notat, som dels beskriver fællestræk ved de særligt lovende praksisser, dels identificerer opmærksomhedspunkter i forhold til implementering og overførbare af de eksisterende erfaringer.

Også denne delanalyses resultater forankres i projektgruppen og indgår som vidensfundament for forprojektets tværgående innovationsfase. Tillige vil analysen i sig selv give anledning til en bredere formidling af konklusioner og ny viden til fagpersoner og andre interessenter fx i form af en artikel i nyhedsbrev eller magasin udgivet af EVA eller i regi af Småbørnsalliancen.

C: Borgerinddragelse og samskabelse

Denne analysefase har til formål at inddrage borgere/familier, civilsamfund og kommunens medarbejdere på børneområdet i en samskabelsesproces, hvor nye idéer skal udvikles med indsigt i de forskellige gruppers erfaringer og behov. Inddragelsen vil ske på baggrund af viden fra analyse A og B om centrale problemstillinger og nyeste faglige viden.

I denne fase vil vi i forhold til familierne gøre brug af kvalitative interviews og spørgeskemaundersøgelser for at få indsamlet kvalitativ viden om problemer og udfordringer i både dybden og bredden – fra både almindelige bornholmske småbørnsfamilier og nogle af de mest udsatte eller sårbare af dem. Derudover vil vi udarbejde et antal brugerrejser, som er en detaljeret kortlægning af en lille håndfuld familiers liv og møde med systemet i de første 6 år af et eller flere af deres børns liv. Denne designmetode er særligt relevant her i forhold til at kunne sammenholde brugerrejserne med den generelle tidslinje over bornholmske familiers berøring med kommunen, som er skitseret på side 13.

Sideløbende vil vi i denne fase afdække den organisatoriske kontekst og inddrage de nuværende aktører på småbørnsområdet på Bornholm gennem interviews og workshops for at få deres perspektiver og opfattelser af problemstillinger og udfordringer i spil.

- Det vil først og fremmest være kommunale fagledere og medarbejdere så som leder af Sundhedsplejen, leder af PPR, faglige konsulenter m.v. samt ledere og fagpersonale i daginstitutioner, som i høj grad skal have indflydelse og være medskabere af nye eller justerede tilbud og tiltag og er centrale i forhold til at tydeliggøre muligheder og udfordringer i forhold til at gennemføre de fremtidige indsatser.
- Samtidig vil vi have fokus på civilsamfundet på Bornholm og afsøge og inddrage eksisterende og potentielle civilsamfundsaktører, som kan være med til at udfolde perspektiverne og pege på mulighedsrum, hvor civilsamfundet i højere grad kan spille en rolle – eksempelvis når forældrekompetencer ikke altid slår til. Mulige aktører kan fx være Røde Kors, Kvindekrisecenteret, folke- og frikirker, idrætsforeninger, lokale virksomheder, ressourcestærke familier i lokalområdet m.fl.

Endelig vil der blive afholdt et brugerlaboratorie på Bornholm. Det er en metode, som fordrer et usædvanligt højt lokalt engagement, og derfor er den velegnet at bruge i et lokalsamfund som det bornholmske. En anden fordel er, at metoden lynhurtigt resulterer i en stor mængde løsningsforslag, der kan afprøves som prototyper med det samme – og som kan videreudvikles og afprøves i større skala i fuldskalaprojektet.

Et brugerlaboratorie⁶ er et komprimeret og borgerdrevet innovationsforløb, der med afsæt i lokale borgerfortællinger hurtigt bevæger sig fra udforskningen af et prædefineret problemfelt til afprøvningen af nye lokale idéer og initiativer. Trinene i processen følger en gennemprøvet skabelon og indebærer bl.a. en tæt og løbende dialog imellem borgere, medarbejdere og lokalpolitikere, som i fællesskab fortolker og diskuterer borgernes fortællinger for at finde frem til en række centrale temaer og behov, de vil arbejde videre med og finde løsninger på.

⁶ Metoden bag brugerlaboratorier er inspireret af den hollandske organisation Kennislands arbejde med 'Social Labs' og 'Lab Sprints' fra en række forskellige byer i Holland samt fra et hjemløseekperiment i Hong Kong. Læs mere på Kennislands hjemmeside her: <https://www.kl.nl/publicaties/lab-practice-creating-spaces-for-social-change/>

Innovationsfase

Brugerlaboratoriet afsluttes med en fælles idéudviklingsproces, som samtidig er overgangen til forprojektets afslutning, hvor fuldskalaprojektet skal udformes, herunder evalueringsdesignet, og en projektansøgning skal udarbejdes.

Som samlet afslutning på forprojektets analysefaser skitserer borgere, medarbejdere og politikere i fællesskab viften af metoder og indsatser, som efterfølgende i selve hovedprojektet skal systematisk udvikles, afprøves og evalueres med det formål at tilvejebringe et evidensbaseret grundlag for en dansk kommunes rolle og handlemuligheder i forhold til at styrke børns tidlige muligheder for at trives, lære og udvikle sig. Hvad skal der til? Hvad kan vi samlet pege på, at fx forældre og faglige medarbejdere omkring børnene skal gøre, som de aldrig før har tænkt på, fordi de ikke har haft den viden, vi har nu?

Idéudviklingsprocessen faciliteres af konsulenter fra teamet. Denne del af projektet vil også rumme korte testforløb af mulige løsninger i lille skala for at få de første indikationer på, om der er grundlag for at arbejde videre med ideerne og metoderne i fuldskalaprojektet.

Udvikling af evalueringsdesign

Når pilotprojekterne til afprøvning er fastlagt, vil der i den sidste del af forprojektet blive udviklet et bud på et evalueringsdesign, som vil indgå i den samlede ansøgning om fuldskalaprojektet. Formålet er at evaluere hele projektet for at sikre evidens og muliggøre formidling af resultater og erfaringer til andre kommuner og aktører.

Evalueringsdesignet for projektet tager afsæt i den viden som er opnået i forprojektet. Evalueringen består af to dele, en evaluering af indsatserne i pilotprojektet og en evaluering af indsatserne i fuldskalaprojektet.

Evalueringen af pilotprojektet har til formål at kvalificere udvælgelsen af indsatser til fuldskalaprojektet, kvalificere de udvalgte indsatser, så der tages højde for de opnåede erfaringer inden implementeringen i fuldskalaprojektet samt at færdiggøre beskrivelsen af indsatserne, så de kan evalueres i fuldskalaprojektet. Denne del af evalueringen vægter det formative sigte (udvikling af indsatserne).

Evalueringen af fuldskalaprojektet har til formål at opnå og formidle viden om indsatserne til brug for at understøtte forældrekompetencer samt for udvikling af dagtilbudsområdets og civilsamfundets indsatser for 0-3-årige på Bornholm og i andre kommuner. Denne del af evalueringen vægter det summative sigte (viden om resultaterne af indsatserne). EVA vil i forbindelse med udviklingen af evalueringsdesignet undersøge mulighederne for at danne en kontrolgruppe, så spørgsmålet om indsatsernes effekt kan besvares så præcist som muligt.

Udarbejdelse af ansøgning og klargøring til fuldskalaprojekt

Til slut i forprojektet udarbejdes en ansøgning til fuldskalaprojekt for perioden 2019-2027. I denne del af processen bliver det en central opgave at skabe interesse for deltagelse i fuldskalaprojektet blandt relevante og mulige samarbejdspartnere så som universiteter, professionshøjskoler og andre danske kommuner. Dertil skal arbejdes med at hjemtage den nødvendige finansiering gennem relevante fonde og udviklingsprogrammer. Både Egmont Fonden og kredsen bag Småbørnsløftet forventes inddraget som alliancepartnere i dette fondsansøgningsarbejde.

Det er også i de sidste måneder af forprojektet (juni-juli 2019) at Bornholms Regionskommunes organisation og projektorganisation bag ansøgningen bemandes og klargøres til at igangsætte og gennemføre initiativer og indsatser i fuld skala. Der tages her bl.a. afsæt i idéudviklingsprocessens afsluttende konkrete bud på, hvordan ideer, perspektiver og metoder herfra kan føres videre ind i fuldskalaprojektet som egentlige pilotprojekter, samt hvilken bemanning og organisatorisk forankring det kommer til at kræve i Bornholms Regionskommune at igangsætte og gennemføre disse. Relevant erfaring og læring fra forprojektet vil også løbende blive inkorporeret i Bornholms Regionskommunes driftsorganisation.

Endelig anvendes forprojektets afsluttende måneder også til at formidle de selvstændige erfaringer og resultater, som forprojektet har resulteret i. Konklusioner og ny viden om en kommunes rolle og handlemuligheder i de første år af børns liv vil blive formidles til fagpersoner og andre interessenter fx i regi af Småbørnsalliancen i form af artikler, synspunkter eller debatindlæg på konferencer eller møder. Formidling til den brede offentlighed vil kunne ske via indlæg i dagbladene eller som led i et event på Folkemødet på Bornholm i 2019.

Kommunikationsstrategi

Det samlede projektførløb understøttes af en prioriteret kommunikationsstrategi med særligt fokus omkring projektstart og projektafslutning samt i forbindelse med centrale milepæle i løbet af forprojekt såvel som fuldskalaprojekt. Kommunikationsstrategien er forankret i projektets styregruppe – se projektets organisering på side 22.

Kommunikationsstrategien har overordnet til formål at fortælle lokale såvel som nationale interessentgrupper om projektets visioner, mål og indsatser både på langt og kort sigt. Kommunikationsaktiviteterne skal gøre projektets aktiviteter og indsatser vedkommende og nærværende for den brede offentlighed i almindelighed og børnefamilierne i særdeleshed – først på Bornholm og siden i løbet af fuldskalaprojektet i andre danske kommuner samt i nationale sammenhænge. Fx vil konklusioner og ny viden fra delanalyserne kunne formidles bredt til fagpersoner og andre interessenter i regi af Småbørnsalliancen i form af artikler, synspunkter eller debatindlæg på konferencer eller møder.

Kommunikationen om projektet skal skabe interesse og opbakning samt være med til at håndtere og begrænse eventuel modstand. Projektets indhold og fokus kan afstedkomme kritiske røster på potentielt følsomme områder så som anvendelse af fortroligt, registrerede data om børn og familier, samt når det kommer til at lade kommunen som aktør træde tydeliggere ind på forældrenes banehalvdel end sædvanligt er, når det handler om at varetage deres egne børns udvikling bedst muligt i de tidlige børnear.

Organisationskommunikation

Et væsentligt element i kommunikationsindsatsen er formidling af processkridt, viden, delresultater og endelige resultater til først forældre, faglige medarbejdere og civilsamfundsaktører på Bornholm og siden i andre danske kommuner. Den viden og indsigt projektet leverer skal således løbende formuleres, beskrives og kommunikativt tilpasses den specifikke kontekst og målgruppe for eksempelvis at sikre, at de indsatser og metoder, som én for én udvikles i projektførløbet kan blive en del af den daglige praksis omkring kommunens arbejde med børnene og familierne.

Kommunikation frem mod fuldskalaprojekt

Endelig skal der specifikt i løbet af forprojektet skabes interesse for deltagelse i fuldskalaprojektet blandt relevante og mulige samarbejdspartnere så som universiteter, professionshøjskoler og andre danske kommuner, og der skal arbejdes med at hjemtage finansiering gennem fonde og programmer.

Tids- og milepælsplan

Projekt DE SMÅ BØRNS BORNHOLM strækker sig fra 1. august 2018 til 31. december 2027 med et forprojekt løbende fra 1. august 2018 til 31. juli 2019.

Tidsplan for det samlede projekts hovedfaser		
Forprojekt 1. august 2018 – 31. juli 2019	Fuldskalaprojekt 1. august 2019 – 31. december 2026	Slutevaluering 1. august 2026 – 31. december 2027

Milepælsplan for forprojektet									
	Før projektstart	August	Sep.-nov.	Dec.	Jan.-feb.	Marts-april	Maj	Jun.-aug.	August
	2018				2019				
Generelle projektaktiviteter									
Projektleder og projektgrupper bemandet, følgegruppe sammensat	■								
Styregruppemøde afholdt	■		■	■	■	■		■	
Projektgruppemøde afholdt	■	■	■	■	■	■	■	■	
Følgegruppekonference afholdt				■		■			
Delanalyser og faser									
Projektstart gennemført – fælles kickoffmøde og studiebesøg		■							
A. Avanceret målgruppeanalyse gennemført				■					
B. Kortlægning af forskning og praksis gennemført				■					
C. Borgerinddragelse og samskabelse (brugerlaboratorie) gennemført				■					
Opsamling på al indledende research (incl. workshop) gennemført					■				
Fuldskalaprojekt færdigdesignet						■			
Samarbejdspartnere og finansieringsmuligheder afdækket						■			
Evalueringsdesign udarbejdet							■		
Fondsansøgninger(er) indsendt							■		
Organisation klargjort til fuldskalaprojekt								■	
Resultater fra forprojekt formidlet								■	
Fuldskalaprojekt igangsat									■

Organisering

Forprojektets organisation og de forskellige organisatoriske deles indbyrdes forhold fremgår af nedenstående figur:

Styregruppe

Formand: *Børne- og Familiechef*, Bornholms Regionskommune

Medlemmer: *Vicedirektør*, Socialt Udviklingscenter SUS, *områdechef*, Dagtilbud for Børn, Danmarks Evalueringsinstitut, *Nordic Director of Business Development*, SAS Institute, *skolechef*, Bornholms Regionskommune, *leder af Sundhedsplejen og Familiehuset*, Bornholms Regionskommune, *leder af Dagtilbud*, Bornholms Regionskommune.

Rolle: afgør prioritering og retning for opgaven og sikrer forankring

Sekretær: Projektleder for DE SMÅ BØRNS BORNHOLM, BRK.

Følgegruppe

Formand: *Borgmester*, BRK.

Mulige deltagere: *Formand for Børne- og Skoleudvalget*, BRK, *Børne- og familiechef i BRK*, *direktør og projektchef*, Egmont Fonden, *servicedirektør*, BRK, nøgleaktører i det bornholmske civilsamfund og erhvervsliv (fx DBU formand, direktør for DGI, repræsentant fra DI Bornholm), ledende jordemoder på Bornholms Hospital, repræsentation fra KL, børne- og familiechefer fra andre danske kommuner.

Rolle: Sparringspartnere, levere faglig indsigt og refleksion, spørgsmålsstillere og udfordrere.

Sekretær: Projektleder for DE SMÅ BØRNS BORNHOLM, BRK.

Projektgruppe

Formand: Projektleder for DE SMÅ BØRNS BORNHOLM, BRK.

Deltagere: Leder af Dagtilbud, BRK, to konsulenter fra SUS, to konsulenter fra EVA og en konsulent fra SAS Institute.

Rolle: gennemføre og evaluere projektet.

Konsulentteam

som gennemfører delanalyse A.

Deltagere:

SAS Institute + BRK +
BRK projektleder.

Konsulentteam

som gennemfører delanalyse B.

Deltagere:

EVA +
BRK projektleder.

Konsulentteam

som gennemfører delanalyse C.

Deltagere:

SUS + BRK +
BRK projektleder.

Konsulentteam

som gennemfører Innovationsfasen.

Deltagere:

SUS + BRK +
BRK projektleder

Om ansøgeren

Bornholms Regionskommune ansøger for første gang Egmont Fonden om midler til et initiativ. Projekt DE SMÅ BØRNS BORNHOLM søges sammen med projektpartnerne Socialt Udviklingscenter SUS, SAS Institute og Danmarks Evalueringsinstitut.

Bornholms Regionskommune

På Bornholm ligger det gode børneliv på mange måder lige for. Familier vælger i stigende grad et liv på Bornholm til, for øen appellerer med sin natur, nærhed og trykthed til børnefamilier. Men børneliv på Bornholm har også skyggesider, og børn på Bornholm vokser hyppigere op med en sårbar familiebaggrund sammenlignet med børn i Danmark som helhed og dermed med en øget risiko for at komme dårligt fra start hvad angår udvikling, trivsel og læring.

Bornholm har som ø-kommune en særlig styrke i forhold til at gennemføre et fuldskala forskningsprojekt på børneområdet, da alle børn og familier kommer i berøring med samme kommune og samme hospital, og det derved er enkelt at tage udgangspunkt i hele årgange af børn. Befolkningstallet har de senere år ligget på lige knap 40.000 indbyggere. Der fødes 250-275 børn på Bornholm hvert år voksende til op mod 300 børn i de yngste årgange pga. tilflytning. Administrativt er kommunen organiseret i en centermodel med i alt 10 centre herunder et center for Børn og Familie og et center for Skole. I alt beskæftiger Bornholms Regionskommune ca. 4.000 medarbejdere.

Socialt Udviklingscenter SUS

Er et socialt projekt- og konsulenthus. SUS udvikler nye, stærke sociale løsninger i tæt samspil med borgere og fagprofessionelle. Vores mål er at forbedre livskvaliteten for mennesker, der har brug for en ekstra håndsrækning. Vores tilgange og strategier varierer, men vi forsøger altid at skabe blivende forandringer for dem, indsatsen handler om. Vi arbejder på tværs af fagområder og sektorer, og involverer borgere og fagprofessionelle i engagerende og udviklende processer. Vi skaber resultater ved at kombinere viden om, hvad der virker, med nysgerrighed og mod til at eksperimentere.

Socialt Udviklingscenter SUS indgår i forprojektet til De små børns Bornholm med det formål at bidrage til kortlægningen af relevante problemfelter, målgrupper og udviklingsområder samt at styrke brugerinddragelse, innovationsfaglighed og samskabelse på tværs af aktører frem mod selve fuldskalaprojektet.

Danmarks Evalueringsinstitut

Er en uafhængig statslig organisation etableret af Uddannelsesministeriet i 1999. Organisationen arbejder for at udvikle kvaliteten af undervisning, uddannelse og læring i hele uddannelsessystemet, fra dagtilbud til videregående uddannelse. EVA arbejder for at gøre dagtilbud og uddannelser bedre gennem blandt andet evalueringer og analyser for kommuner, ministerier, uddannelsesinstitutioner og organisationer.

EVA's rolle er at evaluere forprojektet samt foretage midtvejsevaluering og slutevaluering af fuldskalaprojektet. Dertil bidrager EVA som videnspartner ved at indsamle og formidle forskning og erfaringer.

SAS Institute

SAS Institute er verdens største privatejede leverandør af analysesoftware og relaterede services. Firmaets analytiske redskaber hjælper beslutningstagere hos flere end 300 offentlige kunder i Danmark med at prioritere ressourcer, skabe videndeling og sikre, at vigtige beslutninger tages på baggrund af fakta. SAS er stolt af at være en del af Data for Good, som bruger data til at løse humanitære spørgsmål omkring social udsathed, fattigdom, sundhed, menneskerettigheder, uddannelse og miljø.

I projektet ska SAS Institute hjælpe med at omsætte børne- og famliewdata fra Bornholm til konkret viden, der kan bruges til at udvikle konkrete metoder og løsninger som skal bidrage til at reducere ulighed i børns livchancer.

Budget for forprojekt

I hele kroner.	BRK timer	SUS timer	EVA timer	Øvr. udgifter	Anden finansiering (Data for Good)	I alt	BRK egenfinansiering	Totalt
Generelle projektudgifter	187.191	88.125	35.000	105.000		415.316	632.800	1.048.116
Projektstartsfasen	21.000	61.100	11.750			93.850	24.500	118.350
A. Avanceret målgruppeanalyse af børne- og familiedata				1.200.000	-975.000	225.000	80.000	305.000
B. Kortlægning af forskning og praksis			265.000			265.000		265.000
C. Borgerinddragelse og samskabelse	35.000	310.200		100.000		445.200		445.200
Innovationsfase	46.750	215.950	211.750	60.000		749.450	24.500	773.950
Revision				15.000		15.000		15.000
I alt	289.941	675.375	523.500	1.480.000	-975.000	1.993.816	761.800	2.755.616
Fondsmoms						-348.918	27,65%	
I alt efter afløftning af fondsmoms						1.644.898	761.800	2.406.698
							31,65%	

Budgetoverslag for fuldskalaprojekt

Nedenstående er et overslagsbudget udarbejdet med det formål at skitserer forventninger til størrelsesordenen at fuldskalaprojektet. Der er tale om estimater med brede intervaller, da fuldskalaprojektets præcise indhold, omfang og fokus først vil komme til at stå tydeligt i løbet af forprojekt.

Det estimeret budget er det samlede budget for projektet, som forventes finansieret gennem egenfinansiering, bidrag fra fonde samt finansiering fra relevante puljer til støtte af uddannelses- og efteruddannelsesaktiviteter.

Budgetoverslag for fuldskalaprojektet De Små Børns Bornholm 2019-2026 (8 år)	
Projektorganisation (projektleder, administrativ medarbejder, studentermedhjælper)	10-12 mio. kr.
Konsulentunderstøttelse til gennemførelse af indsatser og forløb	4-6 mio. kr.
Efteruddannelse af medarbejdere på 0-3 års området i Bornholms Regionskommune	6-8 mio. kr.
Formidling og videndeling til andre kommuner i Danmark	1-2 mio. kr.
Øvrige omkostninger (møder, rejser, datakøb, kommunikation)	2-3 mio. kr.
Evaluering	2 mio. kr.
Samlet estimeret budget	25-31 mio. kr.